Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
prednesené 21. júla 2016[1]

Vec C-127/15

Verein für Konsumenteninformation
proti
INKO, Inkasso GmbH

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko)]

„Ochrana spotrebiteľa — Zmluvy o spotrebiteľskom úvere — Smernica 2008/48/ES — Výklad článku 3 písm. f) — Výraz ‚sprostredkovateľ úveru' — Otázka, či dohody o splátkach dojednané spoločnosťou zaoberajúcou sa vymáhaním pohľadávok konajúcou v mene veriteľov predstavujú ‚zmluvy o úvere, ktoré sa týkajú odloženej platby existujúceho dlhu bez poplatku' v zmysle článku 2 ods. 2 písm. j)"

1. Ak dostane spoločnosť zaoberajúca sa vymáhaním pohľadávok pokyn od veriteľov, aby vymáhala nesplatený dlh od dlžníkov, ktorí sú v omeškaní podľa úverovej zmluvy (ďalej len „pôvodná zmluva"), tak koná tým, že im predloží dohodu o odloženom splácaní, ako sprostredkovateľ úveru na účely smernice 2008/48/ES?[2] Ak áno, patria dojednania, ktoré uskutočňuje, mimo pôsobnosti tejto smernice, ak poplatky vyberané za jej služby neprevyšujú sumy stanovené v pôvodnej úverovej zmluve, ktoré musí dlžník zaplatiť veriteľovi v každom prípade? Predmetným návrhom na začatie prejudiciálneho konania požaduje Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) od Súdneho dvora usmernenie týkajúce sa pôsobnosti smernice 2008/48, ktorou sa riadia zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Právna úprava

Smernica 2008/48

2. Smernica 2008/48 má viacero cieľov. Po prvé jej hlavné ciele zahŕňajú harmonizáciu právneho rámca vo viacerých kľúčových oblastiach, „ak sa má uľahčiť vytvorenie riadne fungujúceho vnútorného trhu so spotrebiteľskými úvermi"[3]; aby „tento trh poskytoval spotrebiteľom dostatočnú mieru ochrany a zabezpečil si tak ich dôveru"[4]; a aby „sa všetkým spotrebiteľom… zabezpečila vysoká a rovnocenná úroveň ochrany ich záujmov a aby sa vytvoril skutočný vnútorný trh"[5]. Po druhé veritelia by mali spotrebiteľom poskytovať informácie, aby sa zaručilo, že budú chránení pred nekalými a zavádzajúcimi praktikami, a aby sa spotrebitelia mohli rozhodnúť na základe úplnej znalosti veci, a to tým, že sa

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66) (ďalej len „smernica"). Smernica bola zmenená a doplnená smernicou Komisie 2011/90/EÚ zo 14. novembra 2011 (Ú. v. EÚ L 296, 2011, s. 35) a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2014/17/EÚ zo 4. februára 2014 (Ú. v. EÚ L 60, 2014, s. 34): pozri ďalej bod 11 nižšie. Tieto zmeny a doplnenia sa nedotkli znenia sporných ustanovení.

3 — Odôvodnenie 7.

4 — Odôvodnenie 8.

5 — Odôvodnenie 9.

zabezpečí, aby sa im poskytli primerané informácie o podmienkach a nákladoch spojených s úverom a o ich povinnostiach, ktoré si spotrebiteľ môže vziať so sebou a zvážiť.[6] Po tretie cieľom smernice je upraviť niektoré povinnosti sprostredkovateľov úverov a vo všeobecnosti zabezpečiť, aby sa aj na nich vzťahovala povinnosť poskytovať predzmluvné informácie.[7] Po štvrté, členským štátom ukladá „prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou“[8].

3. Článok 1 stanovuje, že účelom smernice 2008/48 je harmonizovať určité aspekty zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú zmlúv o spotrebiteľskom úvere.

4. Podľa článku 2 sa smernica 2008/48 vzťahuje na zmluvy o úvere, pokiaľ nie sú výslovne vyňaté. Článok 2 ods. 2 vymenúva 12 druhov zmlúv o úvere vrátane zmlúv týkajúcich sa obývateľného a nehnuteľného majetku[9], ktorý nepatrí do pôsobnosti smernice. Medzi ne patria:

„f) zmluvy o úvere, podľa ktorých je úver bezúročný a bez ďalších poplatkov, a zmluvy o úvere, podľa ktorých sa úver musí splatiť do troch mesiacov a splatné sú len zanedbateľné poplatky;

…

j) zmluvy o úvere, ktoré sa týkajú odloženej platby existujúceho dlhu bez poplatku;

…“

5. Článok 2 ods. 6 stanovuje, že:

„Členské štáty môžu ustanoviť, že len články 1 až 4, 6, 7, 9, článok 10 ods. 1, článok 10 ods. 2 písm. a) až i), l) a r), článok 10 ods. 4, články 11, 13, 16 a články 18 až 32 sa vzťahujú na zmluvy o úvere, v ktorých sa stanovuje možnosť dohody medzi veriteľom a spotrebiteľom o odložení platby alebo spôsobe splácania, ak spotrebiteľ neplní svoje záväzky vyplývajúce z pôvodnej zmluvy o úvere a ak:[10]

a) by takáto dohoda mohla zabrániť prípadnému súdnemu konaniu z dôvodu takého zlyhania spotrebiteľa s plnením jeho záväzkov [neplnenia zmluvy spotrebiteľom – *neoficiálny preklad*] a

b) spotrebiteľ nie je vystavený podmienkam horším, než sú podmienky stanovené v pôvodnej zmluve o úvere.

…“

6 — Odôvodnenia 18 a 19.

7 — Odôvodnenia 13, 16, 17 a 24.

8 — Odôvodnenie 26.

9 — Pozri článok 2 ods. 2 písm. a) a b).

10 — Články 1 až 3 pokrývajú predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov (kapitola I). Články 4 až 7 sa zaoberajú informáciami a postupmi pred uzavretím zmluvy o úvere (kapitola II). Článok 5 o informáciách pred uzavretím zmluvy (pozri body 7 a 8 nižšie) sa neuvádza v článku 2 ods. 6 článok 9 zabezpečuje, aby v prípade cezhraničného úveru mali veritelia z iného členského štátu než z členského štátu, kde sa posudzovala úverová bonita spotrebiteľa, prístup k databázam používaným v tomto členskom štáte (kapitola III). Články 10, 11, 13, 16 a 18 zakotvujú ustanovenia o právach na informácie týkajúce sa zmlúv o úvere (kapitola IV). Článok 19 upravuje výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (kapitola V) a články 20 a 21 pokrývajú veriteľov a sprostredkovateľov úverov (kapitola VI). Nakoniec, články 22 až 28 a 29 až 32 vymedzujú vykonávacie opatrenia (kapitola VII) a prechodné a záverečné ustanovenia (kapitola VIII).

6. Nasledujúce definície uvedené v článku 3 sú relevantné:

„a) ‚spotrebiteľ' je fyzická osoba, ktorá pri transakciách, na ktoré sa vzťahuje [smernica 2008/48], koná s cieľom, ktorý nesúvisí s jej obchodnou, podnikateľskou ani profesijnou činnosťou;

b) ‚veriteľ' je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje alebo sľubuje poskytnúť úver v rámci svojej obchodnej, podnikateľskej alebo profesijnej činnosti;

c) ‚zmluva o úvere' je zmluva, ktorou veriteľ poskytuje alebo sľubuje poskytnúť spotrebiteľovi úver vo forme odloženej platby, pôžičky alebo inej podobnej finančnej pomoci, okrem zmlúv o sústavnom poskytovaní služieb alebo dodávaní tovaru rovnakého druhu, ak spotrebiteľ platí za takéto služby v priebehu ich poskytovania alebo za tovar v priebehu jeho dodávania formou splátok;

…

f) ‚sprostredkovateľ úveru' je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nekoná ako veriteľ a ktorá v rámci svojej obchodnej, podnikateľskej alebo profesijnej činnosti za poplatok v peňažnej alebo inej dohodnutej finančnej podobe:

   i) prezentuje [predkladá – *neoficiálny preklad*] alebo ponúka spotrebiteľom zmluvy o úvere;

   ii) pomáha spotrebiteľom tým, že sa venuje príprave zmlúv o úvere okrem činnosti uvedenej v bode i), alebo

   iii) v mene veriteľa uzatvára so spotrebiteľmi zmluvy o úvere;

g) ‚celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom' sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere a ktoré sú veriteľovi známe…"

7. Článok 5 ods. 1 vymedzuje povinné informácie, ktoré sa majú spotrebiteľom poskytnúť pred uzavretím zmluvy.[11] Stanovuje: „V dostatočnom predstihu pred tým, ako sa spotrebiteľ zaviaže akoukoľvek zmluvou o úvere alebo ponukou, veriteľ a prípadne sprostredkovateľ úveru poskytnú spotrebiteľovi na základe podmienok úveru ponúkaných veriteľom, prípadne preferencií spotrebiteľa a informácií, ktoré spotrebiteľ poskytol, informácie potrebné na porovnanie rôznych ponúk, aby sa mohol s dobrou znalosťou veci rozhodnúť, či zmluvu o úvere uzavrie. …

Tieto informácie sa týkajú:

a) druhu úveru;

b) totožnosti a geografickej adresy veriteľa, prípadne totožnosti a geografickej adresy zúčastneného sprostredkovateľa úveru;

c) celkovej výšky úveru a podmienok, ktoré upravujú jeho čerpanie;

d) dĺžky trvania zmluvy o úvere;

…

11 — Tieto informácie sa musia poskytnúť písomne alebo na inom trvalom nosiči. Požiadavka, aby veriteľ poskytol povinné informácie pred uzavretím zmluvy podľa článku 5 ods. 1, sa považuje za splnenú, ak sa informácie poskytli prostredníctvom tlačiva pre štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere podľa prílohy II smernice 2008/48. Pozri ďalej návrhy, ktoré som predniesla vo veci Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:431, body 24 až 29).

l) úrokovej sadzby uplatniteľnej v prípade oneskorených platieb a spôsobu jej úpravy a prípadne poplatkov v prípade neplnenia zmluvy;

m) upozornenia na dôsledky chýbajúcich platieb;

…“

8. Podľa článku 5 ods. 6 musia členské štáty zabezpečiť, aby veritelia a prípadne sprostredkovatelia úveru poskytli spotrebiteľovi primerané vysvetlenie, aby mohol posúdiť, či ponúkaná zmluva o úvere spĺňa jeho potreby a zodpovedá jeho finančnej situácii, a to prípadne okrem iného aj objasnením dôsledkov jeho omeškania s platením. [12]

9. Článok 21 ukladá sprostredkovateľom úverov určité osobitné povinnosti. Členské štáty musia zabezpečiť, aby sprostredkovateľ úveru uviedol najmä či pracuje výlučne s jedným alebo viacerými veriteľmi, alebo ako nezávislý sprostredkovateľ. [13] Sprostredkovatelia úverov musia tiež informovať spotrebiteľov o prípadných poplatkoch, ktoré majú zaplatiť za ich služby, a oboznámiť veriteľov s podrobnosťami týkajúcimi sa týchto poplatkov. [14]

Smernica 2009/22

10. Účelom smernice 2009/22/ES [15] je harmonizovať vnútroštátne pravidlá v súvislosti so žalobami na vydanie súdneho príkazu, zameranými na ochranu kolektívnych spotrebiteľských záujmov, s cieľom zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu. Jej pôsobnosť pokrýva porušenia vnútroštátnych pravidiel, ktoré sa dotýkajú kolektívnych spotrebiteľských záujmov a ktoré vykonávajú niektorú zo smerníc uvedených v prílohe 1 smernice. [16] Zoznam obsahuje smernicu 87/102/EHS [17], ktorú teraz nahradila smernica 2008/48. „Oprávnený subjekt“ môže podať žalobu v kolektívnom záujme spotrebiteľov. [18] „Oprávnený subjekt“ je definovaný ako každý orgán alebo organizácia riadne zriadená podľa práva niektorého členského štátu, ktorá má legitímny záujem zabezpečovať plnenie ustanovení uvedených v článku 1. [19]

Smernica 2014/17

11. Cieľom smernice 2014/17/EÚ [20] je vytvoriť v rámci Únie trh s hypotekárnymi úvermi s vysokou úrovňou ochrany spotrebiteľov. [21] Sprostredkovateľ úverov je v článku 4 ods. 5 definovaný podobne ako v článku 3 písm. f) smernice 2008/48. Články 29 až 34 v kapitole 11 zavádzajú rôzne požiadavky týkajúce sa zriaďovania sprostredkovateľov úverov a vymenovaných zástupcov a dohľadu nad nimi. [22]

12 — Článok 6 vymedzuje povinnosť poskytovať informácie pred uzavretím určitých zmlúv o úvere vo forme povoleného prečerpania a určitých osobitných zmlúv o úvere. Článok 7 stanovuje, že články 5 a 6 sa nevzťahujú na dodávateľov tovaru ani poskytovateľov služieb konajúcich ako sprostredkovatelia úverov v rámci svojej doplnkovej činnosti. Tieto články nie sú v tejto veci relevantné.

13 — Článok 21 písm. a).

14 — Článok 21 písm. b) a c).

15 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (Ú. v. EÚ L 110, 2009, s. 30).

16 — Článok 1.

17 — Smernica z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľských úverov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 42, 1987, s. 48).

18 — Článok 2.

19 — Článok 3. Medzi tieto subjekty patria nezávislé orgány zodpovedné za ochranu spotrebiteľských záujmov a organizácie, ktorých účelom je (v súlade s kritériami zakotvenými vnútroštátnym právom) chrániť takéto záujmy.

20 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/17/EÚ zo 4. februára 2014 o zmluvách o úvere pre spotrebiteľov týkajúcich sa nehnuteľností určených na bývanie a o zmene smerníc 2008/48/ES a 2013/36/EÚ a nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 (Ú. v. EÚ L 60, 2014, s. 34).

21 — Odôvodnenia 5 až 8 a 15.

22 — Predmetný návrh na začatie prejudiciálneho konania sa *netýka* zmluvy o úvere súvisiacej s nehnuteľnosťou určenou na bývanie. Žalovaná vo veci samej sa však vo svojich písomných pripomienkach snažila dovolať smernice 2014/17.

Vnútroštátne právo

12. Smernica 2008/48 bola v Rakúsku prebratá prostredníctvom Verbraucherkreditgesetz (zákon o spotrebiteľských úveroch, ďalej len „VKrG“). § 6 VKrG vymedzuje povinnosť poskytnúť informácie pred uzavretím zmluvy, uvedené v článku 5 smernice 2008/48. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na zmluvy o úvere, vo vzťahu ku ktorým je platba odložená alebo sa vykonáva v splátkach (§ 25 VKrG). Táto právna úprava nezavádza obmedzenú uplatniteľnosť, ktorú umožňuje článok 2 ods. 6 smernice 2008/48.

13. Ak sa dlžník dostane do omeškania v súvislosti so svojím úverom, dôsledky upravuje Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (Všeobecný občiansky zákonník). § 1333 stanovuje:

„1. Škoda, ktorú dlžník spôsobil veriteľovi omeškaním sa so zaplatením dlhu, sa nahrádza zákonnými úrokmi z omeškania…

2. Veriteľ si môže okrem zákonných úrokov z omeškania uplatniť aj náhradu iných, jemu vzniknutých škôd zavinených dlžníkom, predovšetkým nevyhnutné náklady mimosúdneho vymáhania pohľadávky, pokiaľ sú v primeranom pomere k vymáhanej pohľadávke.“ [23]

Skutkový stav, konanie a prejudiciálne otázky

14. Verein für Konsumenteninformation (Združenie pre spotrebiteľské informácie, Viedeň, ďalej len „združenie“) je združením, ktoré je podľa rakúskeho práva oprávnené podať žalobu o vydanie súdneho príkazu na ochranu kolektívnych spotrebiteľských záujmov v zmysle smernice 2009/22. Združenie iniciovalo konanie o vydanie súdneho príkazu zakazujúceho, aby INKO, Inkasso GmbH, Linz (ďalej len „Inko“) za poplatok uzatvárala dohody o odložených platbách (ďalej len „dohoda o splácaní“) bez toho, aby spotrebiteľom najprv poskytla predzmluvné informácie, ktoré vyžaduje § 6 a § 25 VKrG. [24]

15. Inko ponúka veriteľom služby týkajúce sa vymáhania pohľadávok v prípadoch, keď sa dlžník dostal do omeškania podľa zmluvy o úvere. Inko kontaktuje dlžníkov v mene veriteľa s návrhom dohody o splácaní. Dlžníkovi sa poskytnú tri dni na výber, či nesplatený dlh splatí v celej výške alebo či vyplní predtlačený formulár (ďalej len „dohoda o splátkach“), ktorý sa musí vrátiť spoločnosti Inko. V zmysle tejto dohody dlžník: a) uzná, že nesplatený dlh je splatný spolu s nákladmi vzniknutými z dôvodu jeho omeškania s platením podľa pôvodnej zmluvy; b) súhlasí s plánom splácania; c) sa zaviaže zaplatiť dlh mesačnými splátkami; a d) súhlasí s tým, že platby, ktoré vykoná, sa použijú najprv na úhradu poplatkov spoločnosti Inko a potom na úhradu veriteľovej pohľadávky a úrokov. Poplatky a úroky (ďalej len „náklady na vymáhanie“) predstavujú odmenu za služby spoločnosti Inko.

16. Združenie tvrdí, že Inko musí dlžníkom poskytnúť povinné predzmluvné informácie pred uzatvorením takýchto dohôd. Inko s tým nesúhlasí. Tvrdí, že dohody o splácaní sa uzatvárajú medzi dlžníkom a veriteľom. Inko samotná nie je zmluvnou stranou týchto dohôd, a preto nemá povinnosť poskytovať žiadne informácie pred uzatvorením zmluvy. V každom prípade, keďže dojednania, ktoré Inko uskutočňuje v mene svojich zákazníkov, nepredstavujú odloženie platby za odplatu, jej činnosť patrí mimo pôsobnosti smernice 2008/48.

23 — Zákonná sadzba úrokov z omeškania je vymedzená v § 1000 ods. 1 Všeobecného občianskeho zákonníka. V súčasnosti je jej výška 4 %.

24 — Vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania stanovuje, že sporné sumy predstavujú 30 500 eur a 5 500 eur.

17. Vnútroštátny súd tvrdí, že združenie nepreukázalo, že Inko vyberá úroky a poplatky prevyšujúce sumu, ktoré by sa mali zaplatiť veriteľom v zmysle rakúskeho práva, keby veritelia sami, bez zapojenia spoločnosti Inko, súhlasili so splácaním formou splátok. Združenie malo úspech v prvom stupni. Inko mala čiastočný úspech v odvolaní. Obaja účastníci konania podali dovolanie na vnútroštátny súd, ktorý by chcel zistiť, či dojednania spoločnosti Inko patria mimo pôsobnosti smernice 2008/48, a preto položil Súdnemu dvoru tieto otázky:

„1. Koná spoločnosť zaoberajúca sa vymáhaním pohľadávok, ktorá v súvislosti s podnikateľským vymáhaním pohľadávok v mene veriteľov ponúka ich dlžníkom uzatvorenie dohôd o splátkach, pričom za svoju činnosť vyberá poplatky, ktoré v konečnom dôsledku znášajú dlžníci, ako ‚sprostredkovateľ úveru' v zmysle článku 3 písm. f) [smernice 2008/48]?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

Je dohoda o splátkach, ktorej uzatvorenie medzi dlžníkom a jeho veriteľom sprostredkuje spoločnosť zaoberajúca sa vymáhaním pohľadávok, „odloženou platbou bez poplatku" v zmysle článku 2 ods. 2 písm. j) smernice 2008/48, ak sa v nej dlžník zaviaže zaplatiť len nesplatený dlh, ako aj úroky a náklady, ktoré by v prípade svojho omeškania tak či tak musel zo zákona zaplatiť aj bez takejto dohody?"

18. Písomné pripomienky predložili združenie, Inko, francúzska, nemecká a litovská vláda, ako aj Európska komisia. Títo istí účastníci konania s výnimkou francúzskej a litovskej vlády predniesli na pojednávaní 25. februára 2016 ústne vyjadrenia.

Posúdenie

Predbežné poznámky

19. Spor vo veci samej sa týka kolektívnej žaloby, ktorú iniciovalo združenie v mene spotrebiteľov všeobecne. Neexistuje teda žiadna osobitná pôvodná zmluva, ktorá by sa mala preskúmavať, a nič nenaznačuje, že by prípadná osobitná pôvodná dohoda patrila alebo nepatrila do pôsobnosti smernice 2008/48. Neexistujú ani informácie naznačujúce, či vymáhači pohľadávok, akým je Inko, dodávajú tovar alebo poskytujú služby v rámci svojej doplnkovej činnosti, ako stanovuje článok 7 smernice 2008/48.

20. Spôsob klasifikácie právnych dojednaní medzi veriteľmi, dlžníkmi v omeškaní a spoločnosťami zaoberajúcimi sa vymáhaním pohľadávok a pravidlá, ktoré sa vzťahujú na tieto dojednania, sa v jednotlivých členských štátoch líšia. Pozícia podľa rakúskeho práva nie je celkom jasná. Združenie preto uvádza, že ak dlžník uzatvorí so spoločnosťou zaoberajúcou sa vymáhaním pohľadávok dohodu o splátkach, toto dojednanie zrušuje neplnenie pôvodnej zmluvy z jeho strany, pretože prestal byť v omeškaní s platbami. Inko sa k tomuto osobitnému bodu nevyjadrila. Domnieva sa, že podľa rakúskeho práva nemôžu vymáhači pohľadávok začínať v mene veriteľov súdne konania na účely vymoženia nesplateného dlhu. Nie sú zmluvnou stranou pôvodnej zmluvy a zakazuje sa im, aby získali nesplatený dlh podľa tejto dohody. Podľa spoločnosti Inko pôsobia subjekty, ktoré vymáhajú nesplatené dlhy, iba ako zástupcovia veriteľov.

21. Tieto otázky sú záležitosťou vnútroštátneho práva patriacou do právomoci vnútroštátnych súdov. Nemusia byť vyriešené, aby Súdny dvor mohol rozhodnúť o tejto veci, ktorá sa týka otázky, či sú dohody o splátkach, akými sú dohody dojednané spoločnosťou Inko, zmluvami o úvere na účely smernice 2008/48. Zdá sa mi, že takéto dojednania patria do definície pojmu „zmluva o úvere"

v článku 3 písm. c) tejto smernice. Dohoda o splátkach predstavuje na účely tohto ustanovenia „odloženú platbu“ alebo „inú podobnú finančnú pomoc“, keďže veriteľ (podľa pôvodnej zmluvy) poskytuje dlžníkovi dodatočný alebo nový úver v tejto podobe prostredníctvom uvedených dojednaní o splácaní.

22. Článok 6 stanovuje povinnosť poskytovať informácie pred uzavretím určitých zmlúv o úvere vo forme povoleného prečerpania a určitých osobitných zmlúv o úvere. Vnútroštátne rozhodnutie neobsahuje žiadnu informáciu o tom, či sporné zmluvy o úvere patria do pôsobnosti tohto ustanovenia, a vnútroštátny súd nepožadoval o usmernenie v tomto bode. Ustanovenia článku 5 sa však odrážajú v článku 6 a moje názory týkajúce sa článku 5 sa analogicky uplatnia aj na článok 6.[25]

O prvej otázke

23. Touto otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či spoločnosť zaoberajúca sa vymáhaním pohľadávok, ktorá v mene veriteľov predkladá dlžníkom v omeškaní za poplatok dojednania o splátkach s cieľom vymôcť nesplatené dlhy, patrí do definície sprostredkovateľa úveru v zmysle článku 3 písm. f) smernice 2008/48.

24. Podľa môjho názoru patrí spoločnosť zaoberajúca sa vymáhaním pohľadávok, ktorá poskytuje takúto službu, do rámca tohto ustanovenia.

25. Po prvé znenie článku 3 písm. f) podporuje tento výklad.[26] Stanovuje, že musia byť splnené štyri podmienky, aby sa daná osoba považovala za sprostredkovateľa úveru na účely smernice 2008/48. Dotknutý subjekt: a) musí byť fyzická alebo právnická osoba; b) nesmie konať ako veriteľ; c) musí konať v rámci svojej obchodnej, podnikateľskej alebo odbornej činnosti [a poskytovať služby uvedené v pododsekoch i) až iii) článku 3 písm. f)]; a d) musí vyberať poplatok za svoje služby.[27]

26. S výhradou overenia skutkového stavu vnútroštátnym súdom, z vnútroštátneho rozhodnutia a zo vzorovej dohody o splácaní, ktorú do vnútroštátneho spisu vložila Inko, vyplýva, že činnosti spoločnosti Inko zahŕňajú predkladanie dohôd o splátkach dlžníkom, ktorí neplnia pôvodnú zmluvu. Článok 3 písm. f) pokrýva tieto činnosti sprostredkovateľov úveru: i) predkladá alebo ponúka spotrebiteľom zmluvy o úvere; ii) pomáha spotrebiteľom tým, že sa venuje príprave zmlúv o úvere okrem činnosti uvedenej v bode i), alebo iii) v mene veriteľa uzatvára so spotrebiteľmi zmluvy o úvere“. Táto formulácia je dostatočne široká, aby pokryla činnosti spoločnosti Inko.[28]

27. Po druhé podľa môjho názoru takýto výklad je v súlade s dvojakým cieľom ochrany spotrebiteľa a vytvorenia skutočného vnútorného trhu, vymedzeným v smernici 2008/48.[29]

28. Od veriteľov a prípadne sprostredkovateľov úveru sa požaduje, aby poskytli 19 položiek povinných informácií pred uzatvorením zmluvy, uvedených v článku 5 ods. 1, v dostatočnom predstihu pred tým, ako sa dlžník zaviaže zmluvou o úvere alebo ponukou. Tento zoznam obsahuje informácie týkajúce sa postavenia dlžníka v prípade jeho omeškania s platením dlhu alebo neplnenia zmluvy.[30] Väčšina dlžníkov pri uzatváraní zmluvy o úvere nepredpokladá, že ju nebude plniť; a je známe, že nie všetci

25 — Pozri ďalej bod 54 nižšie.

26 — Pozri tiež odôvodnenia 16 a 17.

27 — Pozri bod 6 vyššie.

28 — Pozri body 14 a 15 vyššie. Inko predložila vzorovú dohodu o splátkach v spore vo veci samej. V zmysle tejto vzorovej zmluvy dlžník súhlasí s tým, že ak nezaplatí splátku, Inko kontaktuje jeho zamestnávateľa s cieľom získať platbu priamo z jeho mzdy. Dlžníkovi sa tiež ponúka možnosť vysloviť súhlas s vykonávaním platieb v prospech spoločnosti Inko formou inkasa.

29 — Odôvodnenia 7 a 8 smernice 2008/48.

30 — Medzi položky povinných informácií, ktoré sú uvedené v článku 5 ods. 1 smernice 2008/48, patria: úroková sadzba uplatniteľná v prípade oneskorených platieb a spôsob jej úpravy a prípadne poplatky v prípade neplnenia zmluvy [článok 5 ods. 1 písm. l)] a upozornenie na dôsledky chýbajúcich platieb [článok 5 ods. 1 písm. m)].

dlžníci skúmajú alebo si možno úplne uvedomujú dôsledky neplnenia, ktoré sú uvedené v rámci informácií pred uzavretím zmluvy. Tri dni uvedené vo vzorovej dohode spoločnosti Inko sú nedostatočné na to, aby dlžník posúdil svoju pozíciu. Ak dlžník čelí možnosti splatiť nesplatený dlh v celej výške alebo uzavrieť dohodu o splátkach, je nepravdepodobné, že má skutočnú možnosť voľby. Keby mohol ľahko splatiť nesplatenú sumu (lacnejšia možnosť, keďže jeho zodpovednosť za náhradu ďalších nákladov by bola menšia), pravdepodobne by zmluvu plnil. Tri dni sú tiež nedostatočné na to, aby dlžník porovnal náklady, ktoré by vznikli, keby súhlasil s dojednaním o splátkach, s alternatívnymi riešeniami ponúkanými ďalšími veriteľmi.

29. Preto sa mi zdá, že je vo väčšom súlade s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, keď sa od sprostredkovateľa úveru požaduje, aby poskytol informácie uvedené v článku 5 ods. 1, najmä keď tieto informácie neposkytuje veriteľ. V opačnom prípade sa dlžníkovi odopiera samotná ochrana, na ktorej poskytnutie bola smernica 2008/48 navrhnutá.[31] Tieto informácie by sa mali dlžníkovi poskytnúť v dostatočnom predstihu pred tým, ako sa dohoda o splátkach stane záväznou, aby bola dodržaná povinnosť v článku 5 ods. 1[32] Je to tak preto, lebo vymáhač pohľadávok je osobou, ktorá: a) predkladá alebo ponúka dlžníkovi dohodu o splátkach; alebo b) v súvislosti so touto dohodou vykonáva prípravné činnosti; alebo c) v mene veriteľov uzatvára dohodu o splátkach v zmysle článku 3 písm. f). Aby bola táto povinnosť dodržaná, je zjavne nevyhnutné dlhšie obdobie ako tri dni, ktoré ponúka Inko. Podľa článku 5 ods. 1 prináleží povinnosť poskytnúť informácie pred uzatvorením zmluvy „veriteľovi a prípadne sprostredkovateľovi úveru“. To znamená, že veriteľ by mohol teoreticky poskytnúť informácie skôr, ako dlžník prijme dohodu o splátkach. Nič však nenaznačuje, že veritelia v skutočnosti poskytujú takéto informácie pred uzatvorením zmluvy. (Aj keby to tak bolo, nič by to nemenilo na zásadnom bode, že sprostredkovatelia úveru podliehajú rovnakej povinnosti.)

30. Tento výklad potvrdzuje aj článok 5 ods. 6, ktorý vyžaduje, aby členské štáty zabezpečili, aby veritelia a sprostredkovatelia úveru poskytli dlžníkom primerané vysvetlenie, ktoré im umožní posúdiť hľadiská, akými sú dôsledky neplnenia zmluvy, v predzmluvnom štádiu. Je tiež v súlade s cieľom podporiť zodpovedné postupy počas všetkých fáz úverového vzťahu.[33]

31. Takisto je v súlade s cieľom vytvorenia skutočného vnútorného trhu, pretože pojem sprostredkovatelia úveru by mal mať rovnaký význam vo všetkých členských štátoch. To znamená, že povinnosť poskytnúť informácie pred uzatvorením zmluvy by sa mala vzťahovať na všetkých, ktorí poskytujú služby v oblasti vymáhania pohľadávok, akými sú služby, ktoré ponúka Inko.

32. Inko tvrdí, že sprostredkovateľ úveru spája veriteľov a dlžníkov. Tvrdí, že vymáhači pohľadávok nemôžu byť sprostredkovateľmi úveru, ich činnosť súvisí so zmluvou o úvere, ktorá existuje predtým, ako vymáhač pohľadávok predloží dlžníkovi určité dojednanie. Povinnosti podľa článku 21 smernice 2008/48 (s názvom „Určité povinnosti sprostredkovateľov úveru vo vzťahu k spotrebiteľom“) sa preto nemôže vzťahovať na spoločnosti zaoberajúce sa vymáhaním pohľadávok. Inko dodáva, že definícia sprostredkovateľa úveru v článku 4 ods. 5 smernice 2014/17 sa podobá definícii, ktorá je zakotvená v smernici 2008/48, a tieto dve ustanovenia by sa mali vykladať koherentne. Z kontextu smernice 2014/17 je jasné, že činnosť spoločností zaoberajúcich sa vymáhaním pohľadávok nie je pokrytá ustanoveniami upravujúcimi činnosti sprostredkovateľov úveru v uvedenej smernici. Napokon Inko tvrdí, že pôsobnosť článku 3 písm. f) by bola príliš široká, keby sa vykladal ako vzťahujúci sa na vymáhačov pohľadávok. Pokrýval by potom odbornú činnosť, ktorú smernica 2008/48 nemala vôbec upravovať, najmä činnosť právnikov, ktorí sú v Rakúsku oprávnení pôsobiť ako osoby zaoberajúce sa vymáhaním pohľadávok.

31 — Pozri napríklad hlavné ciele v odôvodneniach 7 až 9.

32 — Pozri odôvodnenia 18 a 19.

33 — Pozri odôvodnenie 26.

33. Zdá sa mi, že „sprostredkovateľ úveru“ je všeobecným pojmom, ktorý zahŕňa niekoľko druhov činnosti.[34] Rôzne členské štáty definujú tento termín rôznymi spôsobmi a uplatňujú ho na rôzne typy podnikania.[35] Je pravda, že vymáhanie pohľadávok nie je činnosťou, ktorá je spojená s bežnejším typom sprostredkovateľov úveru (napríklad sprostredkovateľ spotrebiteľských úverov). Títo sprostredkovatelia sú však len jedným typom sprostredkovateľov úveru uvedených v článku 21 smernice 2008/48. Podľa tohto ustanovenia sa vyžaduje, aby sprostredkovateľ úveru uviedol, či pracuje výlučne s jedným alebo viacerými veriteľmi, alebo ako nezávislý sprostredkovateľ; oznámil (prípadný) poplatok, ktorý sa má zaplatiť za jeho služby; a informoval veriteľa o tomto poplatku na účel výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“). Logicky, tieto povinnosti sa rovnako uplatnia aj na vymáhačov pohľadávok, keď predkladajú návrhy dohôd o splátkach, pretože pracujú pre zákazníkov a za svoje služby vyberajú poplatky.[36]

34. Smernica 2014/17 zavádza spoločný rámec pre dohody pokrývajúce úvery pre spotrebiteľov zabezpečené hypotékou alebo inak, súvisiace s nehnuteľnosťami určenými na bývanie. V tomto kontexte zahŕňa osobitný režim pre sprostredkovateľov úveru.[37] Bez ohľadu na podobnosti definície „sprostredkovateľ úveru“ v článku 4 ods. 5 smernice 2014/17 a v článku 3 písm. f) smernice 2008/48, z ničoho nevyplýva, že by prvý uvedený článok obmedzoval rozsah posledného uvedeného článku. Smernica 2008/48 sa nevzťahuje na zmluvy o úvere zabezpečené hypotékou, alebo ktorých účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv [článok 2 ods. 2) písm. a) a b)]. Podľa môjho názoru na účely určenia zmyslu článku 3 písm. f) smernice 2008/48 nemôže byť relevantné, či je spoločnosť zaoberajúca sa vymáhaním pohľadávok schopná plniť napríklad povinnosti v kapitole 11 smernice 2014/17. Inko uviedla, že rozširujúci výklad by znamenal, že právnici, ktorí neposkytujú služby v oblasti vymáhania pohľadávok, by boli napriek tomu pokrytí smernicou 2008/48. Jednoduchou odpoveďou však je, že ak právnici ponúkajú právne poradenstvo, nevykonávajú funkcie uvedené v článku 3 písm. f) bod i) až iii).[38]

35. Napokon litovská vláda (ktorá navrhla odpoveď iba na prvú otázku) sa domnieva, že na účely článku 3 písm. f) sa musia činnosti sprostredkovateľa úveru vykonať pred uzavretím zmluvy o úvere. Správa nesplatených pohľadávok nie je spojená s návrhom alebo prípravou pôvodnej zmluvy.

36. Nesúhlasím s týmto názorom. Po prvé článok 3 písm. f) nestanovuje, že činnosti sprostredkovateľov úveru sa musia vykonať pred uzavretím zmluvy o úvere. Je vo väčšom súlade so znením a cieľmi smernice 2008/48, ak sa pojem „sprostredkovateľ úveru“ nebude obmedzovať týmto spôsobom. Naopak, povinnosť poskytovať informácie platí počas celého obdobia trvania dohody, najmä keď sa dlžníkovi ponúka finančné dojednanie, ktoré patrí do definície zmluvy o úvere v článku 3 písm. c) smernice 2008/48.[39] Po druhé relevantnou dohodou tu nie je pôvodná zmluva medzi veriteľom a dlžníkom. Ústredným bodom je dohoda o splátkach dojednaná vymáhačom pohľadávok.[40] Keďže neexistuje nič, čo by naznačovalo, že pôvodné zmluvy patria do pôsobnosti smernice 2008/48, nemožno predpokladať, že dlžníci dostanú predzmluvné informácie predtým, než sa tieto dohody stanú záväznými. Ak subjekty, akým je Inko, nie sú sprostredkovateľmi úveru v zmysle článku 3 písm. f), neexistuje ani žiadna povinnosť poskytovať informácie predtým, ako sa dohoda o splátkach stane

34 — Pozri návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o harmonizácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú úverov pre spotrebiteľov, KOM(2002) 443 v konečnom znení [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 331 E, 2002, s. 200) (ďalej len „pôvodný návrh“). Pojem sprostredkovateľ úveru sa v ňom opisuje ako: „všeobecný pojem, ktorý by mohol pokrývať viaceré druhy činnosti a viaceré kategórie sprostredkovateľov“ (na strane 8).

35 — Pozri dokument vypracovaný v mene Generálneho riaditeľstva pre vnútorný trh a služby s názvom: „Study on Credit Intermediaries in the Internal Market“ z 15. januára 2009, body 3.20 až 3.23.

36 — Pozri článok 21 písm. a) a b). RPMN je definovaná v článku 3 písm. i) smernice 2008/48 ako celkové náklady spojené s úverom.

37 — Pozri najmä články 29 až 34 v kapitole 11 smernice 2014/17.

38 — Pozri ďalej stranu 9 pôvodného návrhu, ktorý uvádza: „Právnici a notári v zásade nie sú pokrytí, a to ani vtedy, keď ich kontaktuje spotrebiteľ, aby získal poradenstvo v súvislosti s predmetom zmluvy o úvere, alebo keď pomáhajú pri vypracovaní zmluvy alebo ju osvedčujú, pokiaľ sa ich úloha obmedzuje na poskytovanie právneho poradenstva a neodkazujú svojich klientov na konkrétnych veriteľov.“ [*neoficiálny preklad*]

39 — Pozri odôvodnenie 24.

40 — Pozri bod 21 vyššie.

záväznou. Dlžníci by tak nemali prospech z ochrany podľa smernice 2008/48, pretože by sa im neposkytli predzmluvné informácie v žiadnej fáze procesu, najmä pri uzatváraní zmluvy o úvere týkajúcej sa odloženého splácania. V každom prípade sa na základe rozhodnutia vnútroštátneho súdu zdá, že činnosť spoločnosti Inko sa začína skôr, než dlžník uzatvorí uvedené dohody.[41]

37. Dospela som preto k záveru, že spoločnosť zaoberajúca sa vymáhaním pohľadávok, ktorá za poplatok predkladá spotrebiteľom dohody o splátkach v mene veriteľa s cieľom vymôcť ich nesplatené dlhy, je sprostredkovateľom úveru na účely článku 3 písm. f) smernice 2008/48.

Druhá otázka

38. Ak dlžník uzatvorí dohodu o splátkach a zaviaže sa zaplatiť nesplatený dlh spolu s prípadnými nákladmi a úrokmi z omeškania vyplývajúcimi z nesplnenia povinnosti zaplatiť dlh podľa pôvodnej dohody (alebo príslušných vnútroštátnych právnych predpisov), ide o dojednanie, ktoré patrí mimo pôsobnosti smernice 2008/48, z dôvodu, že ide o zmluvu o úvere, ktorá sa týka „odloženej platby existujúceho dlhu bez poplatku“ v zmysle článku 2 ods. 2 písm. j)?

39. Nemecká vláda tvrdí, že dojednanie, na základe ktorého dlžník platí poplatok, nemožno považovať za dojednanie bez poplatku v zmysle článku 2 ods. 2 písm. j) smernice 2008/48, a to ani v prípade, že náklady spojené s vymáhaním podľa dohody o splátkach neprevyšujú náklady podľa pôvodnej zmluvy. Náklady uvedené v pôvodnej zmluve predstavujú na účely článku 2 ods. 2 písm. j) poplatky. Podľa názoru francúzskej vlády (ktorá reaguje iba na druhú otázku) spôsobujú dohody o splátkach dlžníkom dodatočné náklady, ak: a) na základe takejto dohody dlžník zaplatí viac, než by zaplatil, keby bolo splácanie zabezpečené inými prostriedkami; a b) dlžník znáša náklady vymáhača pohľadávky priamo alebo nepriamo. Komisia tvrdí, že je nevyhnutné určiť, či je dlžník povinný platiť vyššie poplatky na základe dohody o splátkach, než by mal platiť bez takejto dohody.

40. Čo sa rozumie slovami „bez poplatku“ v článku 2 ods. 2 písm. j) smernice 2008/48? Zahŕňa toto ustanovenie dojednania spoločnosti Inko?

41. Výraz „bez poplatku“ v článku 2 ods. 2 písm. j) smernice 2008/48 nie je definovaný. Vzhľadom na koherenciu s právnym systémom sa zdá, že by sa mal vykladať v súlade s výrazom „bezúročný a bez ďalších poplatkov“ v článku 2 ods. 2 písm. f).[42] Aj slovo „poplatok“ sa má vykladať v súlade s definíciou „celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom“ v článku 3 písm. g). Táto definícia je formulovaná v širokom zmysle, keďže pokrýva „všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o úvere a ktoré sú veriteľovi známe“. Je dostatočne široká, aby zahŕňala náklady na vymáhanie vzniknuté v prípade, keď dlžník neplní pôvodnú zmluvu, bez ohľadu na to, či tieto náklady vyberá veriteľ sám, alebo prostredníctvom vymáhača pohľadávok, ktorý koná v jeho mene.

42. Účelom článku 2 ods. 2 písm. j) je vyňať z pôsobnosti smernice 2008/48 zmluvy o úvere, pri ktorých dlžník neznáša dodatočné náklady na poskytnutý úver. Slová „bez poplatku“ sa musia vykladať s odkazom na ich obvyklý význam a v rámci svojho právneho kontextu a účelu sledovaného právnou úpravou, v ktorej sa nachádzajú.[43] Otázkou podľa môjho názoru preto je, či sporné dojednania o splátkach predstavujú náklady pre dlžníka. Veľmi jednoducho povedané: sú takéto dojednania bezplatné?

41 — Pozri bod 15 vyššie.

42 — Odôvodnenie 13 stanovuje, že smernica 2008/48 by sa nemala vzťahovať na určité druhy zmlúv o úvere, ak sú náklady dlžníka zanedbateľné alebo nie sú žiadne. Pôvodný návrh obsahoval výnimky pre zmluvy týkajúce sa odložených platieb alebo inej podobnej finančnej pomoci, prípadne s použitím debetnej karty, ak sú predmetné transakcie bez poplatkov a ak sa vykonajú do troch mesiacov. Neexistovalo žiadne ustanovenie rovnocenné ustanoveniu článku 2 ods. 2 písm. j), ktoré bolo vložené do pozmeneného návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o zmluvách o úvere pre spotrebiteľov a o zmene smernice Rady 93/13/ES [KOM(2005) 483 v konečnom znení].

43 — Pozri rozsudok z 5. júla 2012, Content Services (C-49/11, EU:C:2012:419, bod 32).

43. Náklady na vymáhanie v prípade neplnenia zmluvy by mali byť vymedzené v pôvodnej zmluve o úvere.[44] Nie je nezvyčajné, že veritelia prenášajú proces vymáhania na tretiu osobu, pretože je to pre nich efektívnejšie, než keby mali sami vymáhať nesplatené pohľadávky. Keďže existujú náklady na vymáhanie, za ktoré zodpovedá podľa pôvodnej zmluvy dlžník v prípade omeškania, tento proces nemožno charakterizovať ako bezplatný pre dlžníkov. Inko nepopiera, že za svoje služby vyberá poplatok. Ani tieto služby preto nemožno charakterizovať ako služby dostupné bez poplatku. Prvou otázkou je, či vedú dojednania, ktoré Inko uskutočňuje s dlžníkmi v mene veriteľov, k vzniku nákladov pre dlžníka na účely článku 3 písm. g) smernice 2008/48. Zo vzorovej dohody o splátkach vo vnútroštátnom spise sa javí, že dlžník skutočne znáša náklady na vymáhanie.[45]

44. Je zrejmé, že vzorový formulár uvádza informácie obsahujúce: a) pohľadávku a náklady veriteľa (98,75 eura), b) poplatky, ktoré vyberá Inko, keď súhlasí s konaním za veriteľa, zahŕňajúce: 15,65 eura (poplatok za spracovanie), 14,28 eura (za prvú upomienku), 9,36 eura (poplatok za dokumentáciu) – medzisúčet: 39,29 eura, a c) sumu nového dlhu 138,04 eura (vypočítanú ako súčet 39,29 eura a 98,75 eura). Okrem toho existujú aj ďalšie poplatky: úrok: 0 eur,[46] mesačné náklady na správu spisu (3,12 eura mesačne), 15,96 eura za upomienku a 45 eur náklady na vymáhanie – celkovo 64,08 eura.[47]

45. Inko neponúka dojednanie, ktoré by bolo bez poplatku. Existujú finančné dôsledky, vo vzťahu ku ktorým by dlžníci mali byť schopní prijať kvalifikované rozhodnutie.

46. Záleží na účely článku 2 ods. 2 písm. j) na tom, či dlžník platí náklady dojednania o splátkach veriteľovi, ktorý potom platí spoločnosti zaoberajúcou sa vymáhaním, alebo či platí priamo spoločnosti zaoberajúcou sa vymáhaním?

47. Podľa môjho názoru na tom nezáleží.

48. Zdá sa, že z rozhodnutia vnútroštátneho súdu a z informácií z vnútroštátneho spisu vyplýva, že dlžník v spore vo veci samej je vskutku (aspoň nepriamo) zodpovedný za túto platbu podľa pôvodnej zmluvy o úvere.[48]

49. Musia sporné náklady prevyšovať náklady, ktoré sa majú zaplatiť podľa pôvodnej zmluvy o úvere v prípade, že dlžník zmluvu neplní, aby sa na dané dojednanie nevzťahoval článok 2 ods. 2 písm. j)?[49]

50. Podľa môjho názoru je odpoveď na túto otázku „nie“.

51. Takáto podmienka, ktorá netvorí súčasť samotného znenia článku 2 ods. 2 písm. j), sa mi zdá byť v rozpore s cieľom smernice 2008/48 týkajúcim sa ochrany spotrebiteľa. Spôsob právnej úpravy, ktorý sa používa v celej tejto smernici, spočíva v tom, že spotrebiteľ, ktorý je riadne a úplne informovaný, je v lepšej pozícii, aby prevzal zodpovednosť za svoje dojednania týkajúce sa úveru.[50]

52. Vnútroštátny súd sa pýta, či má výklad článku 2 ods. 2 písm. j) vplyv na uplatňovanie článku 2 ods. 6 smernice 2008/48.

44 — Pozri napríklad článok 5 ods. 1 písm. l) smernice 2008/48.

45 — Pozri body 16 a 27 vyššie.

46 — Táto suma sa môže zjavne zvýšiť počas trvania vzťahu.

47 — Treba mať na pamäti, že poplatky sa môžu zvýšiť. Stav závisí od počtu upomienok, ktoré sa vydajú. V skratke, prvý súbor poplatkov je vo výške zhruba 40 % pohľadávky veriteľa. Napríklad vo vzorovom formulári, v ktorom sú pohľadávka a náklady veriteľa vyčíslené na 98,75 EUR, sú ďalšie poplatky vo výške približne 65 % pohľadávky veriteľa. Sumy, ktoré boli uvedené, sú ilustratívne. Vzťah poplatkov spoločnosti Inko k zvýšku dlhu zjavne závisí od sumy tohto dlhu v každom jednotlivom prípade.

48 — Pozri bod 44 vyššie.

49 — Pozri bod 17 vyššie.

50 — Pozri odôvodnenia 24 a 26. Pozri ďalej rozsudok z 18. decembra 2014, CA Consumer Finance (C-449/13, EU:C:2014:2464, bod 21).

53. Podľa môjho názoru nemá. Tieto dve ustanovenia zavádzajú rôzne režimy. Článok 2 ods. 2 písm. j) nie je dispozitívny, vylučuje z pôsobnosti smernice 2008/48 zmluvy, na základe ktorých dlžníci získavajú úvery bez poplatku.

54. Naproti tomu členské štáty majú na výber, či uplatnia voľnejší režim právnej úpravy zavedený článkom 2 ods. 6 [51] Podľa tohto ustanovenia sa môžu rozhodnúť, že na zmluvy o úvere, v ktorých sa stanovuje možnosť dohody medzi veriteľom a dlžníkom o odložení platby alebo spôsobe splácania, [52] ak dlžník neplní svoje záväzky vyplývajúce z pôvodnej zmluvy o úvere a ak by takáto dohoda mohla zabrániť prípadnému súdnemu konaniu z dôvodu takého neplnenia zmluvy a dlžník nie je vystavený horším podmienkam, než sú podmienky stanovené v pôvodnej zmluve o úvere, sa budú vzťahovať iba niektoré články smernice 2008/48. Článok 6 (ktorý sa uplatní okrem iného na „akúkoľvek zmluvu o úvere alebo ponuku týkajúcu sa zmluvy o úvere“, ako sa uvádza konkrétne v článku 2 ods. 6) stanovuje zoznam povinných položiek, ktoré musí veriteľ a prípadne sprostredkovateľ úveru poskytnúť spotrebiteľovi v dostatočnom predstihu predtým, než sa spotrebiteľ zaviaže. Keďže sa však Rakúsko rozhodlo, že nevyužije možnosť poskytovanú článkom 2 ods. 6, pre spor vo veci samej zostáva relevantným článok 5. [53]

55. Dospela som preto k záveru, že ak pôvodná zmluva o úvere stanovuje, že dlžník je zodpovedný za úhradu nákladov na vymáhanie v prípadoch neplnenia zmluvy a dlžník na základe dojednania zabezpečeného vymáhačom dlhov následne uzatvorí s veriteľom dohodu o splátkach, takéto dojednanie nepredstavuje zmluvu o úvere, ktorá sa týka odloženej platby existujúceho dlhu bez poplatku v zmysle článku 2 ods. 2 písm. j) smernice 2008/48, a to ani v prípade, že dlžník je už zodpovedný za zaplatenie nákladov na vymáhanie vymedzených v pôvodnej úverovej zmluve alebo je inak povinný zaplatiť tieto náklady podľa vnútroštátnych pravidiel.

Návrh

56. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky, ktoré položil Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd, Rakúsko) takto:

— Spoločnosť zaoberajúca sa vymáhaním pohľadávok, ktorá za poplatok predkladá spotrebiteľom dohody o splátkach v mene veriteľa s cieľom vymôcť ich nesplatené dlhy, je sprostredkovateľom úveru na účely článku 3 písm. f) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS.

— Ak pôvodná zmluva o úvere stanovuje, že dlžník je zodpovedný za úhradu nákladov na vymáhanie v prípadoch neplnenia zmluvy a dlžník na základe dojednania zabezpečeného vymáhačom dlhov následne uzatvorí s veriteľom dohodu o splátkach, takéto dojednanie nepredstavuje zmluvu o úvere, ktorá sa týka odloženej platby existujúceho dlhu bez poplatku v zmysle článku 2 ods. 2 písm. j) smernice 2008/48, a to ani v prípade, že dlžník je už zodpovedný za zaplatenie nákladov na vymáhanie vymedzených v pôvodnej úverovej zmluve alebo je inak povinný zaplatiť tieto náklady podľa vnútroštátnych pravidiel.

51 — Článok 2 ods. 6 smernice 2008/48 bol predstavený, kým o smernici prebiehali rokovania v Rade; pozri stranu 3 oznámenia Komisie Európskemu parlamentu, podľa článku 251 ods. 2 druhého pododseku Zmluvy o ES, týkajúceho sa spoločnej pozície prijatej Radou s cieľom prijať smernicu Európskeho parlamentu a Rady o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, KOM(2007) 546 v konečnom znení z 21. septembra 2007.

52 — Pozri bod 5 vyššie.

53 — Pozri bod 22 vyššie.